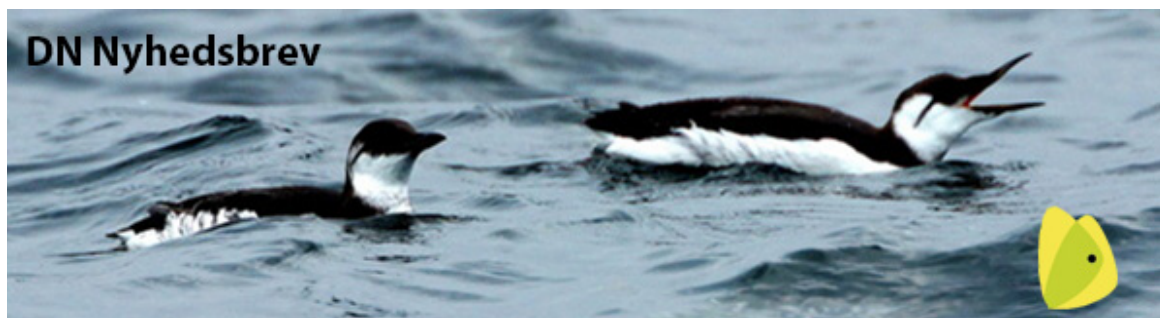

Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia Nyhedsbrev nr. 56, 1. november 2014

Kære læser

"Der er ikke en frø, ikke en fugl, ikke en fisk, der har fået det ringere som følge af regeringens miljøpolitik". Sådan sagde tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussen - og den påstand var der delte meninger om!

Men vi må sige, at Fredericia Kommune arbejder på at få efterslæbet indhentet, så i det mindste fisk og frøer får nye muligheder. Fuglene tager vi ved en anden lejlighed. Fogh Rasmussen nævnte ikke insekterne, men de har tilsyneladende ikke gode kår her i kommunen - specielt de sjældne sommerfugle er truet af udryddelse. Læs om det hele på de næste sider.

Fuglene øverst er lomvier - på denne årstid kan de bedre lide vores indre farvande og heriblandt Lillebælt end deres egentlige hjem, Nordatlanten. For os mennesker kan det nu være småklamt derude på Lillebælt, men selv på de grå novemberdage er skønheden at finde.

Kig i øvrigt ind på vores hjemmeside www.dn.dk/fredericia og se, hvad vi ellers beskæftiger os med.

Og hvis du kender en lystfisker, er det særligt oplagt at videresende dette nyhedsbrev.

Årsmødet er onsdag den 12. november kl. 19:00 på Restaurant Oven Vande

Årsmøde DN Fredericia Onsdag den 12. november 2014 19:00 til ca. 21:30 Restaurant Oven Vande Sdr. Voldgade 10 7000 Fredericia	
Hør om fremtidsplaner for naturen i Fredericia Først formandens beretning. Status for vores aktiviteter og en livlig debat. Efter beretningen er der valg til bestyrelsen. Og Michael Holst, Fredericias nye kommunaldirektør, giver sit bud på muligheder og perspektiver for samspillet mellem kommune, borgere og naturen i Fredericia.	
Under mødet er der kaffe/te. Vi slutter med pølsebord og øl/vand. Du er velkommen som medlem, og selv om du ikke er medlem af DN. Ingen tilmelding.	
	

Venlige læsere har gjort os opmærksomme på den dumme fejl, vi begik i vores oktober nyhedsbrev, hvor vi skrev forkert ugedag! Den rigtige ugedag er onsdag den 12. november, som også står i vores lille annonce i Fredericia Dagblad, Elbo-bladet og Lokalavisen.

Efter formand Karsten Enggaards beretning er der valg af suppleanter til bestyrelsen for DN Fredericia, og derefter fortæller Fredericia Kommunes nye kommunaldirektør, Michael Holst, om sit syn på mulighederne for et samarbejde mellem kommunen og Danmarks Naturfredningsforening med det formål at få mere og rigere natur samt at imødegå overgreb mod naturen.

Foreningen er vært ved et mindre traktement. Du er velkommen - uanset om du er medlem af DN eller ej. Måske kunne du være interesseret i bestyrelsesarbejde, måske kunne du tænke dig at yde en begrænset indsats på et bestemt område - naturgenopretning, sagsarbejde, IT - der er flere muligheder.

Vi trænger til fornyelse og nye kræfter.

Havørrederne genindtager snart flere af deres ældgamle gydebanker

På de to øverste fotos løber Øsdal Bæk mellem træerne i den dybe dal - det til venstre er taget fra motorvejsdæmningen, og det andet fra Højrupvej - begge i retning mod vest. Bemærk den lille sidebæk, der slynger sig i smukke meandre. Indtil videre lukket land for havørrederne. Nederst til venstre ser du det færdige omløb om Gudso Mølle - Gudso Mølleå (her kunne vi godt have brugt nogle meandre). Og til højre det nu muligvis færdige omløb om Bovballe Mølle - Gammelby Mølleå.

Det nederste af Øsdal Bæk blev for nogle år siden gjort "ørred-venlig": Der blev udlagt sten og lavet slyngninger, hvor ørrederne kan gemme sig, standpladser, og der blev udlagt gydegrus. Nu går kommunen snart i gang med det næste projekt: Et omløb - en faunapassage - om Skovbæk Mølle. Vandmøllen bevares og vandspejlet i møllesøerne forbliver uændret.

Gudso Mølle kender de fleste, den ligger ud til Kolding Landevej. Som du kan se på fotoet, er omløbet udgravet, og de første havørreder er givetvis svømmet igennem på deres vej til nye gydebanks. Det meste af åens løb er i Kolding Kommune.

Omløbet indvies den 12. november kl. 15.00 - 16.30. Både Kolding og Fredericia kommuners borgmestre og udvalgsformænd deltager, og der er planer om at elfiske, så alle ved selve indvielsen kan se, at omløbsstryket virker. Det kræver lidt held.

Og så har vi endelig det nye omløb om Bovballe Mølle, som ligger få meter på den anden side af kommunegrænsen, i Vejle Kommune. På Fredericia-siden elektrofiskede vi sidste år i december og fangede flere havørreder på gydevandring, men dengang kunne de ikke komme videre. 1)

Ved mange vandmøller har der været fisketrapper, men de fungerer stort set aldrig. Et omløb udligner over mange meter det store niveauspring, som opstemningen af en møllesø indebærer - ved Gudso Mølle på ca. tre meter. Nu kan havørrederne bare svømme uden om møllerne. For det er mest havørreder, man tænker på, når der tales om omløb eller faunapassager, men også andre fisk vil benytte omløbene, f.eks. den ret sjældne bæklampret (niøje), der er konstateret i Spang Å 2).

Alle tre møller har formentlig deres rod i middelalderen, så med et omløb vil at mange kilometer vandløb få gydende havørreder for første gang i måske over fem hundrede år. Men der har sikkert været bækorreder i vandløbene

1) [Se nyhedsbrev fra januar 2014](#) - med fotoserie fra elektrofiskeriet

2) [Se nyhedsbrev fra juni 2014](#) om den mærkelige fisk, bæklampret eller niøje, som måske slet ikke er en fisk!

Ros til Fredericia Kommune for det storstilede paddeprojekt

Her ser du repræsentanter for padderne. Øverst til venstre: Butsnudet Frø. Lille Vandsalamander han og hun. Nederst: Løvfro. Skrubtudser i parring. Snog - slangen i paradiset - den kan godt lide både frøer og salamandre og hører også til (den er ikke en padde)! Salamandrene og skrubtudserne viser formålet med besøget i dammen. Når padderne har parret sig og lagt æg går de på land og lever der til næste forår. (Snogen er fotograferet på Fælleden af Jimmi Tolstrup Henriksen)

Overalt i verden går det tilbage for padderne - frøer, tudser og salamandre - og årsagerne er de samme: En effektivisering af landbruget fører til opfyldning af yngledamme og sløjfning af de steder, hvor padderne lever uden for yngletiden. Dertil flere veje og øget trafik, som dræber mange padder på deres vej til yngledammene. Også byernes vækst er med til at begrænse levestederne. Der har aldrig været så få padder som nu!

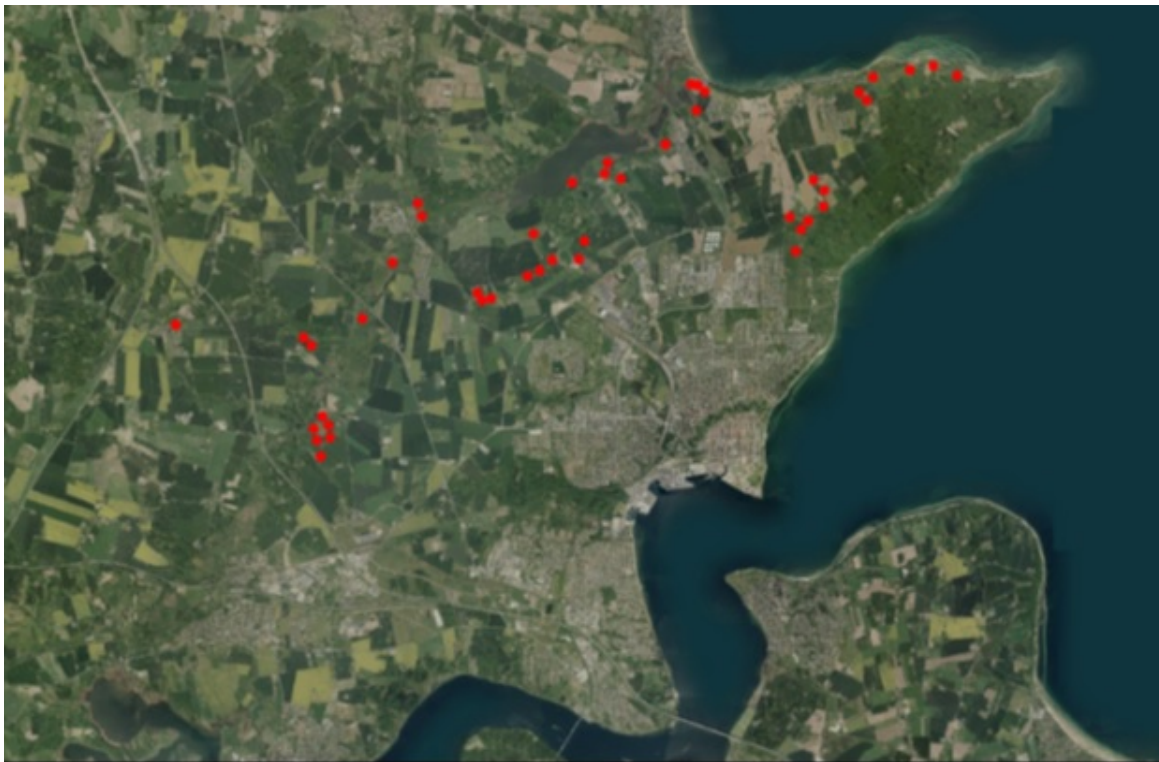
Kommunen startede sidste år med at udgrave damme til padderne; det blev til 7 på Trelde Næs. I år var der frem til slutningen af oktober udgravet yderligere 20 nye damme, og efter planen kommer der 14 mere i år. Dertil kommer nogle damme, der er oprenset.

Der er også nye ansøgninger fra borgere, der gerne selv vil udgrave en paddedam. Kommunen giver gode råd, så dammen bliver ideel til padderne, samt tilladelse på den betingelse, at der ikke udsættes fisk eller fodres fugle ved dammen. Såvel fisk som ænder og gæs æder haletudserne og salamanderlarverne. Og fodringen forurener dammen i løbet af kort tid, idet fuglene skider vandet til. Det er også en betingelse, at der ikke ødelægges værdifuld natur - f.eks. vil der ikke blive givet tilladelse, hvis der er sjældne planter på engen.

Formålet er først og fremmest at give padderne nye yngledamme, og den efterhånden sjældne løvfro vil blive udsat i en del damme som haletudse. Men samtidig får mange arter af insekter, fugle og dyr bedre livsvilkår. En dam betyder øget biodiversitet.

Er det ikke dejligt, at det på nogle naturområder trods alt går fremad!

Se evt. artikler med omtale af projektet og dets finansiering i nyhedsbrevet fra juni 2013

Her ser du de allerede udgravede, planlagte og oprensede damme (måske er placeringen af den enkelte dam ikke hundrede procent korrekt - den er sket pr. "håndkraft" ud fra to kommunekort). Som du kan se, er dammene placeret i eller nær naturområder som Fælleden, Trelde Næs og Elbodalen.

Insektforskere kritiserer - og giver gode råd - til såvel kommunen som forsvaret

Kommunen har haft besøg af insektforskere, som har fundet flere sjældenheder, og som desværre også har konstateret, at tidligere almindelige arter af bl.a. sommerfugle er blevet sjældne eller ikke findes her mere. På billedet ser du en ny art for Danmark, Lille Humlebille, måske set og fotograferet på Fælleden for første gang i juli i år.

Selveste Morten DD Hansen - kendt fra TV såvel som fra vores eget Fredericia Dagblad - museumsinspektør & naturvejleder, cand. scient, Naturhistorisk Museum Aarhus stod i spidsen for undersøgelsen på Fælleden og skoven på Trelde Næs.

Vi håber, at kommunen nu justerer sin driftsplan for skoven på Trelde Næs. Og vi regner med, at kommunen vil informere forsvaret om sin rapport, og at det vil ændre driftsplanen for Fælleden. Kommunen bør også informere de private skovejere på Trelde Næs om rapporten.

Mange arter af især planter og insekter, specielt sommerfugle, har i årevis været i rivende tilbagegang - ikke blot i Fredericia Kommune, men i hele Danmark og resten af verden. Der er på internationalt plan truffet aftaler om at stoppe tabet af biodiversitet. Og det er just det, Morten DD m.fl.'s rapport handler om.

Det vigtigste råd til forsvaret:

Der er brug for at få fjernet næringsstoffer på sletterne, og det skal ske ved at slå planterne og fjerne høet. "Ift. insekterne er det bedste tidspunkt at slå hø på oftest i slutningen af maj, når den næringskrævende vegetation står frodigt med kørvel, mjødurt mv. Derved muliggøres en blomstring af mindre urter senere på sommeren. Også en sensommerslåning giver god mening; det vil dog primært gavne forårsarter af planter, hvortil hører en lang række orkidéer."

De vigtigste råd til kommunen (Trelde Næs - men rådene passer lige så godt til de øvrige skove):

Skab solbeskinnede lysninger og soleksponerede træer i den tætte og mørke skov, fred de gamle træer, lad flere træer stå til henfald, sørg for høslet eller afgræsning af lysningerne og græsarealerne.

Husk også at lade store, væltede træer ligge. Dødt ved giver en vældig vækst i biodiversiteten (et råd fra DN Fredericia).

Vi var i 2007 medansvarlige for kommunens driftsplan for skoven på Trelde Næs, og vi har i 2012 i dette nyhedsbrev givet forslag, som minder om dem oven for - se nyhedsbrev fra april 2012.

Hvordan kan vi få mere liv i skoven på Trelde Næs

Det bliver mere spændende at gå tur i skoven og på Fælleden, hvis rådene bliver fulgt. For tiltag, som giver et rigere insektliv, vil også give et rigere fugleliv både målt i antal og i nye arter.

[Se rapporten fra Naturhistorisk Museum Aarhus \(/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2fFiles%2fFiler%2fLokale_afdelinger%2fFredericia%2f2014%2f201411%2ftrelde-naes-insekttrapport.pdf\)](#)

Fra læserne

Inspireret af vores artikel i sidste nyhedsbrev om pindsvinet har Børge Stavensø sendt os dette foto af sin hund Iska og et tilsyneladende frygtløst pindsvin. Desværre skader hunde mange pindsvin, men her var der ingen aggressivitet i luften.

Kort nyt

Ulovlig fuglefangst i Fredericia.

Ring til politiet, hvis du ser noget tilsvarende.

Se her (http://www.dof.dk/om-dof/nyheder?nyhed_id=1311)

Odder set i Rands Fjord.

Den heldige var Bent Laurberg, som hørte en piben og derefter så en stor odderunge. Odderen var for en del år siden ved at blive udryddet, men nu vokser bestanden og breder sig.

Stærkt øgede bøder for at ødelægge natur.

"Når søer, moser, ferske enge, heder og strandenge bliver ødelagt ved at blive pløjet op, tilsået eller fyldt op, så mister tusindvis af sjældne dyr, insekter, planter og padder deres levesteder. I yderste konsekvens kan det betyde, at arter uddør. Og gør de det, kommer de aldrig igen."

Se hele pressemeddelelsen fra Miljøministeriet her (<http://mim.dk/nyheder/2014/okt/brosboel-det-skal-koste-at-oedelaege-naturen/>)

Gallup: Vi elsker de frie kyster.

Miljøministeren vil komme turisterhvervet til hjælp og tillade byggeri tæt ved kysten. Men det er vist en dum idé, for turisterne tiltrækkes netop af vores uspolerede kyster, og danskerne er imod.

Se her

Brev til kulturministeren om sløjfede diger.

Kommunerne indberetter landmænds ulovlige sløjfning af markdiger til Kulturministeriet, men intet sker. Digerne er kulturelle mindesmærker, men også meget værdifulde for dyrelivet.

Se vores præsidents brev til kulturministeren

(https://gallery.mailchimp.com/e4c3e1e452e6294a97df8d6ee/files/Diger_DN_Kulturministeriet.pdf?utm_source=DN+Nyhedsbreve&utm_campaign=9bb541df19-DN+Torsdag+uge+40&utm_medium=email&utm_term=0_16ebc33b07-9bb541df19-42004745).

Multiresistente bakterier (MRSA). Samlet set får en økogris kun en tiendedel af den antibiotika, som en konventionelt opdrættet gris behandles med.

Se her (http://www.okologi.dk/aktuelt/nyheder/2014/okt/oekogrise-faar-en-tiendedel-antibiotika.aspx?utm_source=email&utm_medium=Nyhedsbrev&utm_content=CenterNyhed-4-LaesMere&utm_campaign=Nyhedsbrev_10_oktober_2014&utm_source=%C3%98kologisk+Landsforening+List&utm_campaign=6c272cac5a-OL_nyhedsmail_2014_41&utm_medium=email&utm_term=0_78c9af8c9f-6c272cac5a-171181521)

I øvrigt er biologisk landbrug bedre for naturen end det konventionelle landbrug, idet der ikke må bruges sprøjtegifte.

Er der emner, du synes, vi skal skrive om?

Så send os en mail - fredericia@dn.dk - eller ring til Karsten Enggaard eller Ole Klottrup

Tilmelding til DN Fredericias nyhedsbrev kan ske [her](#)

Her kan du også se de tidligere nyhedsbreve.

Mange hilsener fra Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia

Karsten Enggaard, formand	tlf. 7594 3166
Ole Klottrup, næstformand	tlf. 7593 1717
Meld dig ind i DN på	www.dn.dk

> Følg DN på Facebook

(<http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439>)

> Følg DN Fredericia på Facebook

(<http://www.facebook.com/DanmarksNaturfredningsforening#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening-i-Fredericia/494461143950297?fref=ts>)

Gå ind på vores hjemmeside www.dn.dk/fredericia og se mere om, hvad vi arbejder med her i kommunen.

DN's overordnede hjemmeside finder du her www.dn.dk.

Og er du i tvivl om noget, så ring til Karsten Enggaard på 7594 3166.

> [Afmeld nyhedsbrevet på dn.dk/nyhedsbrev](http://dn.dk/nyhedsbrev)

